

PROJECT KISARO

RWANDA

Driemaandelijks tijdschrift

*Solidariteit tussen mensen en volken, dat is
de sleutel naar echte vreugde..*

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT van het PROJECT
KISARO - RWANDA, JAARGANG 48, NR. 4

WINTERNUMMER

(van de redactie)

Beste Lezer,

Paul Ackermans en Guy Willems verbleven in Rwanda. Zij bekeken de werking aldaar en zagen dat er goed werk werd verricht. De opwarming van de aarde baart ons serieus wat zorgen en ook daar moet er aandacht voor zijn.

Er was trouwens nog een bijzondere reden dat Paul en Guy in Kisaro waren, een speciale viering. Je leest er alles over in het dagboek van Paul.

Eind september organiseerden we onze Rwandadag met een brunch. Een tweehonderd-tal aanwezigen konden genieten van lekker eten en gezellig samenzijn. Het was een hele mooie dag, waar ook de leerkrachten en leerlingen van de school van Bokrijk mee hebben geholpen. Zij waren in juli in Kisaro, en zijn nog erg onder de indruk van wat ze beleefden.

Mogen we trouwens jullie van harte danken voor je steun en velen voor hun aanwezigheid.

Wij hopen dat we op jou kunnen blijven rekenen. **Wil jij ons ook in de toekomst helpen met de uitbouw van het project? Schrijf dan een bedrag over op rekening BE77 7370 2005 9542 van de vzw Comité Kisaro en vermeld 'gift voor Kisaro'.** Als je dat dit kalenderjaar doet, ontvang je begin 2025 een fiscaal attest indien dit bedrag op jaarbasis minstens 40 euro bedraagt. **Nieuw is dat we je rijksregisternummer moeten vermelden om een fiscaal attest te verkrijgen. Je moet ons dat maar één keer doorgeven. Je kan nog steeds je rijksregisternummer doormailen naar swartenbroekxg@gmail.com.**

Ons correspondentieadres is Comité Kisaro, Emiel Vandorenlaan 27, 3600 Genk.

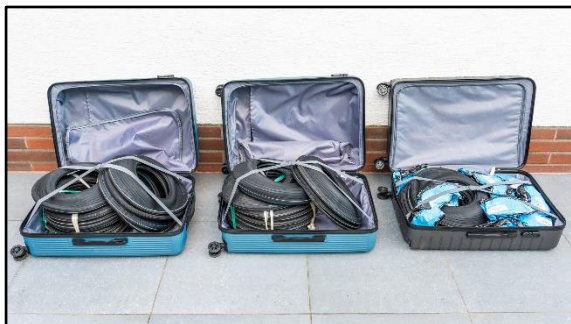

Dagboek van Paul Ackermans

Dinsdag 22 oktober 2024

Vandaag vertrekken Guy Willems en ik vanuit Zaventem met een directe vlucht naar Kigali. Gepakt met zes koffers van elk 23 kg verloopt de incheck vrij vlot. Drie koffers zijn gevuld met kruiwagenbanden. Hiermee proberen we de reserve buiten- en binnenbanden voor het atelier in Kisaro aan te vullen, in afwachting van de container die eerdaags wordt verzonden.

Evariste en zijn echtgenote Germaine verwelkomen ons op de luchthaven in Kigali. Bienvenu au Rwanda! Na een rit van 1,5 uur bereiken we Kisaro. We nemen onze intrek in een van de kamers van het nieuwe Lode and Meeting Center. Evariste wenst ons een goede nachtrust. Tot morgen!

Donderdag 24 oktober 2024

Vandaag is een bijzondere dag, want zuster Marie Michel viert haar 99ste verjaardag! Ondanks haar hoge leeftijd blijft ze elke dag actief. De feestelijkheden vinden plaats bij de bernardinnen in Kigali, waar zuster Marie Michel al jaren haar leven heeft gewijd aan dienstbaarheid. De uitnodiging voor deze viering benadrukt niet alleen haar impact binnen de gemeenschap, maar ook de warmte en waardering die zij van iedereen ontvangt. In een speech uit ze haar dankbaarheid en

vreugde om het leven dat ze met anderen heeft mogen delen.

Woensdag 30 oktober 2024

Zuster Marie Michel Vanherk wordt ridder

Twee weken geleden waren zuster Marie Michel Vanherk en Rita Waeben in Winterslag op bezoek met een uitnodiging voor een niet-alledaags gebeuren. Op woensdag 30 oktober ontvangen vier Belgen in de residentie van de Belgische

ambassadeur in Kigali het ereteken van Ridder in de Kroonorde. Deze eervolle onderscheiding wordt toegekend aan landgenoten die een bijzonder maatschappelijke bijdrage hebben geleverd. "Voor mijn vele jaren dienst in Rwanda word ik gehuldigd met het ereteken van Ridder in De Kroonorde. Het zou fijn zijn mocht je aanwezig kunnen zijn. Jij komt toch Paul!" En zo geschiedde.

Ontvangen het ereteken van Ridder in de Kroonorde:

V.l.n.r.: Piet Noë, zuster Marie Michel Vanherk, Lode Van Pee en Marc D'Haenen

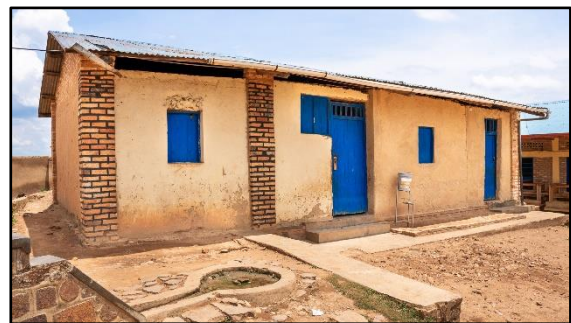

Zaterdag 26 oktober 2024

In september werden de werkzaamheden aan de bouw van de kleuterklassen (Blok 1) in GS Murama aangevat. Het gebouw bevat drie klaslokalen. Daarmee wordt tegemoetgekomen om de verouderde klaslokalen voor de kleuters in het schoolcomplex te vervangen door moderne en veilige lokalen. De afmetingen van de huidige klaslokalen voldoen immers niet meer aan de huidige normen. Om de 237

kleuters te huisvesten worden twee nieuwe blokken gebouwd. Blok 1 wordt gefinancierd door de provincie Limburg, Blok 2 door de provincie West-Vlaanderen. De totale kosten voor Blok 1 worden geraamd op € 15.697. De werkzaamheden worden uitgevoerd in samenwerking met de GS Murama, de lokale overheid en de NGO CPPA.

Directeur Emmanuel Nsanzumuhire komt ons even begroeten. Hij is tevreden over het verloop van de werkzaamheden. We vermoeden dat de werken aan Blok 1 in het voorjaar van 2025 klaar zijn.

Het huidige kleuterklasje van Murama

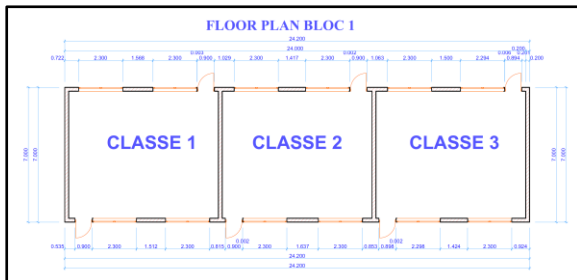
In september werden de werkzaamheden voor de bouw van de kleuterklassen in GS Murama aangevat.

Blok 1, bestaande uit drie klaslokalen, wordt gefinancierd door de provincie Limburg.

De parking voor het kerkgebouw. Op de achtergrond het schoolcomplex van Murama waar momenteel Blok 1 van de nieuwe kleuterklassen wordt gebouwd

De kerk van Murama werd de voorbije maanden volgens de nieuwe regelgeving aangepast. De buitenmuren van het gebouw werden hersteld en geverfd. Vensters zorgen voor voldoende verlichting, de verluchting van het gebouw gebeurt op een natuurlijke manier. Enkel de parking voor het gebouw moet nog verder afgewerkt worden. Verleden week hebben de burgemeester en de gouverneur hun akkoord gegeven. Hopelijk verloopt de inspectie vlot, zodat de vieringen snel kunnen worden hervat.

Zondag 27 oktober 2024

Kerk in Kisaro gesloten

Rwanda telt ruim 13 miljoen inwoners. 96% is christen. Sinds juli is er sprake van een golf van kerksluitingen. Te veel lawaai, niet veilig genoeg of onhygiënisch. Inmiddels zijn meer dan 5500 gebedshuizen, die niet aan de regels voldeden, gesloten. De autoriteiten zeggen dat de kerken vijf jaar de tijd hebben gehad om zich aan te passen, maar dat hebben nagelaten.

De kerkgemeenschap van Kisaro is niet bij de pakken blijven zitten.

Zaterdag 2 november 2024

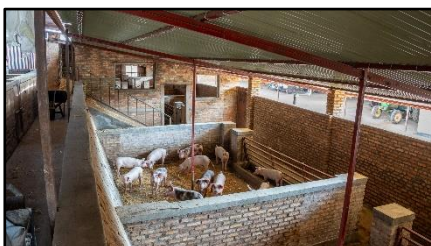
Op 1 november gedenken we traditiegetrouw onze dierbare overledenen. Volgend jaar is het 10 jaar geleden dat broeder Cyriel is overleden. Alphonsine Isingizwe onderhoudt de bloementuin. Wekelijks versiert ze het graf van broeder Cyriel met een bloementuil als uiting van dankbaarheid en respect voor zijn invloed in haar leven.

Woensdag 6 november 2024

Vruchtbaarheidsproblemen in de varkenteelt

Sinds een tweetal jaar wordt de varkensfokkerij in Kisaro geconfronteerd met doodgeboren biggen of vroege sterfte in de kraamstal. Mogelijke oorzaken als tocht, stress, hygiëne in de stallen, ... werden onderzocht, maar zonder resultaat. Ondanks alle opvolging in de varkensteelt werd geopperd dat het misschien inteelt kon zijn. Dankzij Filip Deveux, die ons in contact bracht met Marc Lauwerysen van het KI-station in Bevel-Nijlen, werden juli laatstleden acht spermadosissen meegebracht. Van de acht geïnsemineerde zeugen waren er zes drachtig. Dat stemde hoopvol, maar uiteindelijk stierf het merendeel van de biggen na de geboorte.

In een mailbericht van 16 oktober 2024 uitte Evariste Safari al zijn bezorgdheid.

“Voor de varkensfokkerij en de kunstmatige inseminatie van varkens weet je dat de situatie niet gezond is. Wij hebben erover gesproken tijdens onze maandelijkse online meeting. De distributie van spermadoses is stopgezet. Wat de varkensfokkerij betreft, we zijn begonnen met het elimineren van alle volwassen varkens tijdens het desinfecteren van de varkensstallen. De stallen van de drachtige zeugen zijn leeg en ontsmet. In de varkensstal beneden zitten zo'n dertig geselecteerde zeugen. We zullen ze onderzoeken en als ze besmet zijn, worden ze geslacht. Daarna zetten we opnieuw varkens uit. Dit is beter dan tijd te blijven verspillen.”

Daar de toestand de laatste maanden verslechterde en geen onmiddellijke oorzaak kon worden aangereikt, werd beroep gedaan op Filip Deveux. Hij informeerde bij Dierengezondheidszorg Vlaanderen. Regio dierenarts Tamara Vandersmissen was zo bereidwillig ons te assisteren. Guy Willems contacteerde op zijn beurt Inge Biddeloo van 'Dierenartsenpraktijk Servatius in Diepenbeek'.

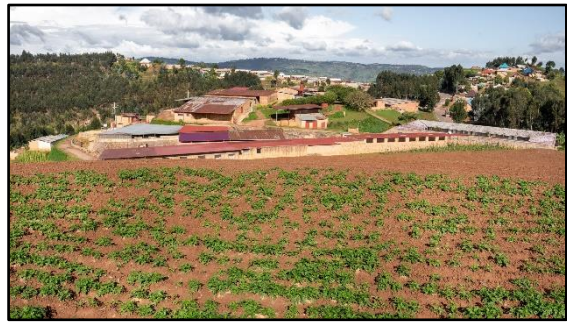
Tijdens een drie uur durende online meeting suggereerde Tamara het Parvo of Leptospirose virus als mogelijke besmettingshaard.

Vooraf Leptospirose, een infectieziekte die vruchtbaarheidsproblemen veroorzaakt, zou een oorzaak van de misgeboorten kunnen zijn. Een onderzoek van bloed- en weefselstalen in een Belgisch labo zou uitsluitsel kunnen geven. Maar het bekomen van de vereiste uit- en invoerdocumenten is niet evident.

De stalen konden gisteravond door Guy Willems worden meegenomen naar België. Nu wachten op het resultaat van het labo-onderzoek.

Donderdag 7 november 2024

Vandaag zijn we letterlijk en figuurlijk in de wolken. Deze voormiddag heeft het aanhoudend geregend. Een geschenk uit de hemel. Zeker nu het groeiseizoen al slecht begonnen is vanwege een droge periode van 2 en een halve maand. Tussen 14 en 20 augustus werden de aardappelen geplant. Hopelijk zorgt de regen voor een goed begin van een herstellende periode voor de grond. Voor het oogsten van de aardappelen is het wachten tot half januari.

Wat hebben we gehoopt op de regen. Het werd een groot probleem. De opwarming van de aarde baart ons grote zorgen: een langere droogte en soms ook een langer regenseizoen. We moeten met planten en oogsten rekening houden met deze nieuwe realiteit.

Eindelijk regen!

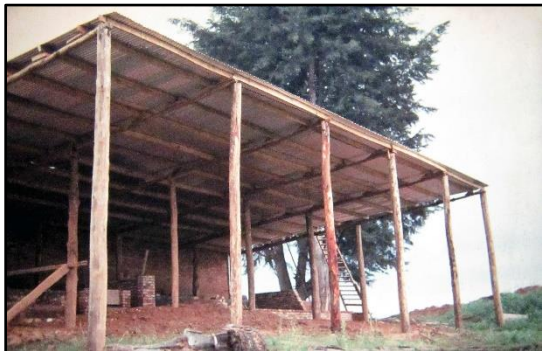
Maandag 11 november 2024

Renovatatie van de varkensstallen

In 1974 werden in Kisaro een aantal gebouwen opgetrokken: een verblijf voor de jongens, hangars voor materiaal, een magazijn, een molen, varkensstallen en een watercisterne voor de drinkwatervoorziening. De visie van broeder Cyriel heeft duidelijk een blijvende invloed gehad op het Centrum. De infrastructuur van de varkensfokkerij heeft het CPPA jarenlang gediend, maar 50 jaar later dringt een complete renovatie van de varkensstallen zich op.

Een goed doordachte verandering van de varkensstallen is geen sinecure. Daarom maakte Guy Willems tijdens zijn verblijf in Kisaro een grondige analyse van de varkensteelt. In samenspraak met Gerard Moerman kwam men tot de conclusie dat zowel de renovatie als de indeling van de hokken het best werden gerealiseerd volgens de huidige regelgeving in de varkensteelt. Zo zullen de hokken voor de zeugen, de materniteit en de vetmesterij volledig van elkaar worden gescheiden. Eens de renovatiewerken zijn beëindigd zullen 20 nieuwe zeugen er een onderkomen vinden en heeft het CPPA Kisaro zijn uitstraling weer helemaal terug.

Anno 1974, eerste stallen

Dinsdag 12 november 2024

Op bezoek bij Sendekera Focasse

Sendekera Focasse woont op een kwartier wandelen van het Centrum. Hij is slechtziende en woont samen met zijn vrouw in een eenvoudig huisje. Focasse heeft al lang een band met het Centrum. Jaren geleden ontfermde broeder Cyriel zich over hem en gaf hem de verantwoordelijkheid over het hoeden van de geiten in het Centrum. Een taak waar hij zich nuttig voelde.

De dag van mijn aankomst in Kisaro stond hij me op te wachten met het droevige nieuws dat zijn 'vache' enkele weken geleden was overleden. Het verlies van zijn koe was een zware klap. Voor Focasse was dit dier niet zomaar een bezit; het was zijn vriend, een bron van inkomsten en een belangrijke steun in zijn dagelijkse bestaan. Ik stelde hem gerust met de intentie om weldra een bezoek te brengen.

Een weldoener uit België schonk hem twee geitjes en een bok. Zijn droom kon niet meer stuk. Leonard Kayumba, zijn trouwe vriend en buurman, schoot zonder aarzelen te hulp. Hij hielp mee aan de bouw van een kleine stal en het zetten van een stevige omheining.

Wellicht beschikt Focasse volgend jaar over enkele jonge geitjes. Ik ben er zeker van dat dit gebaar een wereld van verschil voor hem zal maken.

De overdekte bergplaats voor stro maakt plaats voor extra hokken en een bureau

Donderdag 14 november 2024

De renovatiewerken aan de varkensstallen is een ambitieus project. De afgelopen weken zijn de plannen zorgvuldig voorbereid. De oude stallen, die tientallen jaren dienst hebben gedaan, vertoonden tekenen van verval. Het werd al snel duidelijk dat er meer nodig was dan eenvoudige herstellingen. Deze renovatie is een grote stap voorwaarts, met niet alleen structurele verbeteringen, maar ook een modernere inrichting van de hokken en uitbreiding met nieuwe ruimtes, allemaal volgens de nieuwste standaarden in de varkensteelt.

Zo zie je maar, beste lezer, hoe de middelen die we ter beschikking hebben goed worden gebruikt. Een stevig managementteam ter plaatse houdt alles goed in de hand. We zijn daar fier op.

Paul Ackermans is vaak aanwezig en getuige van een gedreven enthousiasme. Bedankt Paul, voor je inzet en je dagboekverhaal.

Project kansarmoedebestrijding

Armoede in Rwanda

Met vruchtbare grond en een gunstig klimaat vormt landbouw de ruggengraat van de economie van Rwanda. Ruim 90% van de bevolking is afhankelijk van landbouw. Het inkomen van een Rwandees gezin is dus gebaseerd op zelfvoorzienende landbouw. Het land heeft voor zichzelf het doel gesteld om tegen 2035 een economie met een gemiddeld inkomen te worden. Nochtans leeft heden bijna de helft van de Rwandese bevolking onder de armoedegrens. De Rwandese overheid probeert initiatieven op te zetten om deze armoede aan te pakken. Een voorbeeld hiervan is het programma waarbij arme gezinnen een koe krijgen. Deze koeien voorzien de gezinnen van melk en meststoffen, wat kan helpen bij hun eigen voedselvoorziening en landbouwproductie.

Armoede in Kisaro

In Kisaro is de situatie typerend voor veel landelijke gebieden in Rwanda. Gezinnen leven van de opbrengst van hun eigen lapje grond. Het loon dat de boeren uit de landbouw verdienen is ontoereikend om de gezinsuitgaven te dekken, inclusief de kosten voor het onderwijs van hun kinderen. Dit leidt ertoe dat veel kinderen het middelbaar onderwijs niet kunnen afmaken. Dat betekent dat kinderen in een situatie terechtkomen waarin zij veel minder kansen hebben om uit de armoede te geraken of een betere toekomst op te bouwen.

Tijdens de inleefreis afgelopen zomer hebben studenten en leerkrachten van het Sint-Jozefinstituut Bokrijk (SJIB) deze situatie van dichtbij meegemaakt. Ze kregen de kans om de omstandigheden waarin anderen leven beter te begrijpen. Gedurende het schooljaar organiseerden alle schoolklassen van het SJIB activiteiten om geld in te zamelen voor het concept 'INTERNEST'. Dankzij dit initiatief van het

SJIB en de organisatie 'Zuiderlicht' - een Genkse tweedehandsshop ter ondersteuning van projecten in het zuiden - kunnen we € 5500 investeren in het 'Project kansarmoedebestrijding te Kisaro'.

Hiermee wordt het schoolgeld en schoolmateriaal, voor nu al, 28 leerlingen uit arme gezinnen, betaald, worden de medische en reiskosten naar het ziekenhuis voor arme mensen bekostigd en kan een huisje gebouwd worden voor MUKARUNYANA Marie Louise, de grootmoeder van de blinde Théophile HAKIZIMANA. Ook worden jonge gezinnen op diverse manieren ondersteund.

Het toont hoe solidariteit en betrokkenheid binnen een schoolgemeenschap daadwerkelijk een verschil kunnen maken in het leven van anderen, zelfs aan de andere kant van de wereld. De donatie van vzw Zuiderlicht laat zien dat lokale initiatieven grote positieve veranderingen kunnen bewerkstelligen wanneer ze worden gesteund door gepassioneerde vrijwilligers.

In het Kisaro-tijdschrift van 1984 geeft broeder Cyriel zijn mening over hoe armoede kan worden bestreden.

"Iedereen, die Kisaro kent, weet dat zijn streven gaat naar het lenigen van alle noden van de bevolking. Het C.P.A. (Centre de Perfectionnement Agricole) blijft niet onverschillig voor armoede, ziekte en onwetendheid van duizenden die er komen aankloppen.

Buiten de landbouwworming die het verstrekt aan de jongens is het uitgebouwd tot een centrum van aan- en verkoop van alle produkten die met landbouw te maken hebben; groenten, aardappelen, tarwe, maïs, sorghum, ossen, stieren, varkens, geiten, schapen en hennen. Komt daarbij reparaties van kruiwagens, hakken, schoppen, bijlen, machetes, fietsen enz. We weigeren geen enkele dienst.

*De mens zelf wordt allerminst vergeten!
Voor hen bouwen we regenwatercisternen,
capteren we bronnen, bouwden we een
kerkje, vervoeren we moeders in
barensnood en zieken op elk uur van dag
of nacht naar het hospitaal.*

*Sinds jaren verzorgen wij letsels, zoals
kleine wonden, schurft, ontstekingen enz.
Sedert lang bestaat er de voedselbedeling
aan de armen. Onze ouden en armen
kwamen eens per maand hun rantsoentje
afhalen - elke dag een veertigtal.*

*Voor de rest is het de zaak van ons Heer,
die er voor te zorgen heeft dat hier of daar
een weldoener dit alles mogelijk zal
maken.”*

Br. Cyriel

Veertig jaar later kunnen we inderdaad de vraag stellen of armoede in Kisaro volledig is verdwenen. Terrassering heeft gezorgd voor vruchtbaardere grond, betere oogsten en meer voedselzekerheid, waardoor de levensstandaard voor velen is gestegen.

Niettegenstaande de terrassering in Kisaro indrukwekkende vooruitgang heeft gebracht en veel levens heeft verbeterd, blijft armoede een probleem voor bepaalde gezinnen.

Degenen die ondanks de verbeteringen in Kisaro nog steeds in armoede leven, mogen zeker niet over het hoofd worden gezien. Het is belangrijk om te erkennen dat vooruitgang niet altijd iedereen bereikt.

Voor deze mensen is er extra ondersteuning nodig om hun levensomstandigheden te verbeteren, zodat ook zij kans krijgen op een betere toekomst.

Kinderen sprokkelen takken voor het vuur om het avondmaal te koken.

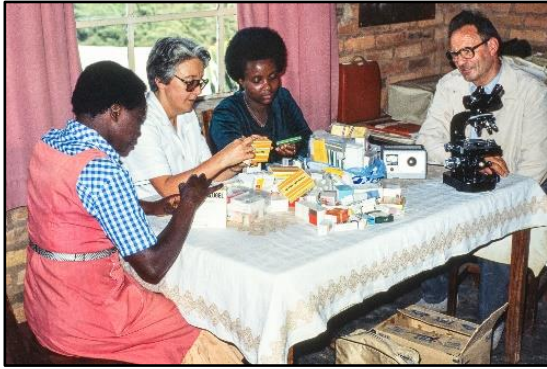
In Rwanda is het lager onderwijs gratis, maar voor een schooluniform, schrijfboeken, schrijfgerei, een middagmaal en overige schoolspullen wordt een jaarlijkse bijdrage van ongeveer 45 euro gerekend. Deze financiële bijdrage is voor sommige ouders of alleenstaande moeders vaak niet haalbaar.

In de jaren '80 waren de gezondheidszorgvoorzieningen in Kisaro nog beperkt. De medische zorg werd geleverd met minimale middelen.

De eerstehulpverlening en basiszorg was vooral gericht op veel voorkomende ziekten en verwondingen.

Later fungeerde het huisje op de heuvel als een zo genoemd Poste de Santé.

Anno 1985: bezoekers brachten medicatie mee van het thuisfront. Een microscoop werd geschonken door het Sint-Janziekenhuis uit Genk.

De Rwandese overheid schenkt een koe aan arme gezinnen. Zodra de koe haar eerste kalf krijgt, wordt dit kalf doorgegeven aan een ander arm gezin in de gemeenschap, waardoor steeds meer mensen baat hebben bij deze vorm van hulp.

Anno 1984: door de bron in Muyanza aan te boren en te capteren voorzag broeder Cyriel de inwoners van een watervoorziening, wat essentieel was voor hun gezondheid en dagelijkse levensonderhoud.

MUKARUNYANA Marie Louise, een vrouw met het hart op de juiste plaats.

Mukarunyana Marie Louise is een vrouw van 59 jaar. Wegens een te klein perceel verhuisde ze naar Nturo, een dorpje gelegen op twee uur stappen van Kisaro.

Marie Louise ontfermt zich over de blinde Hakizimana Théophile. Théophile is geboren in 2009 en zijn ouders zijn overleden. Hij volgt onderwijs in de blindenschool in Kibeho nabij Huye (Butare). De blindenschool was de eerste faciliteit voor blinden in Rwanda.

De leerlingen volgen hetzelfde onderwijsprogramma als hun ziende leeftijdgenoten. Er zitten 15 leerlingen bij hem in de klas. Théophile staat op de steunlijst van Kisaro vanaf de ouderdom van 7 jaar.

Het is bewonderenswaardig hoe Marie Louise zich bekommert over Théophile. Het is een sterke en vastberaden jongeman, die ondanks de uitdagingen die hij heeft meegemaakt zijn droom blijft koesteren. Hij wil later vertaler worden.

Broeder Cyriel pleitte voor radicale terrassering. Armoedebestrijding hoort volgens hem niet alleen van buitenaf te komen, maar de armen zouden actief betrokken moeten worden bij het proces van verandering en verbetering van hun situatie.

V.l.n.r.: Evariste Safari, Théophile Hakizimana en Marie Louise Mukarunyana

We zijn blij dat we met de extra middelen die we verkregen goed werk kunnen leveren. Dank aan SJIB, aan Zuiderlicht en zoveel sponsors die dit bewust steunen.

Scholen bouwen is fantastisch, maar er ook voor zorgen dat kinderen en jongeren financieel de weg ernaartoe vinden, is nu ook onze betrachting.

Werken aan de toekomst van de kinderen.

Stad Genk subsidieert!

Op de algemene vergadering van de noord-zuidraad van stad Genk werden de subsidies voor het werkjaar uitgekeerd. Vele initiatieven en vierde-pijlerbewegingen van het Genkse mochten een cheque ontvangen. Schepen Nagels beklemtoonde het belang van onze werkingen en feliciteerde ons met het goede werk.

Kisaro is altijd al lid geweest van de raad en neemt ook deel aan tal van activiteiten die georganiseerd worden. Zo denken we aan lezingen en advies geven aan het stadsbestuur. Afgelopen november namen we actief deel aan de stedelijke 11-11-11-acties zoals de tweedehandsboekenbeurs. De bibliotheek wiert ieder jaar boeken. Deze worden bewaard en tijdens een hele week verkocht voor € 2 per stuk. Dat gebeurt door tientallen vrijwilligers. Dit bracht € 11 300 op. Voor de rest hielpen we mee aan het bussen in heel Genk om te storten voor 11-11-11.

De voorzitter van de adviesraad, Riet Vanderleyden, mocht tijdens de vergadering de cheque van € 2288 uitreiken. Voor Kisaro waren José Voorter, Stefan Meyvisch en Geert Swartenbroekx aanwezig.

SCHOLENBOUW - overzicht van 2024

Gerard Moerman

In 2024 bouwde de afdeling BOUW van ONG CPPA KISARO, onze NGO ter plaatse, verder in uitvoering van het globaal project van renovatie en nieuwbouw van de scholen in de dorpen rond Kisaro: Murama, Rubona, Gitatsa en Muyanza.

Dit globaal project werd begonnen in 2018.

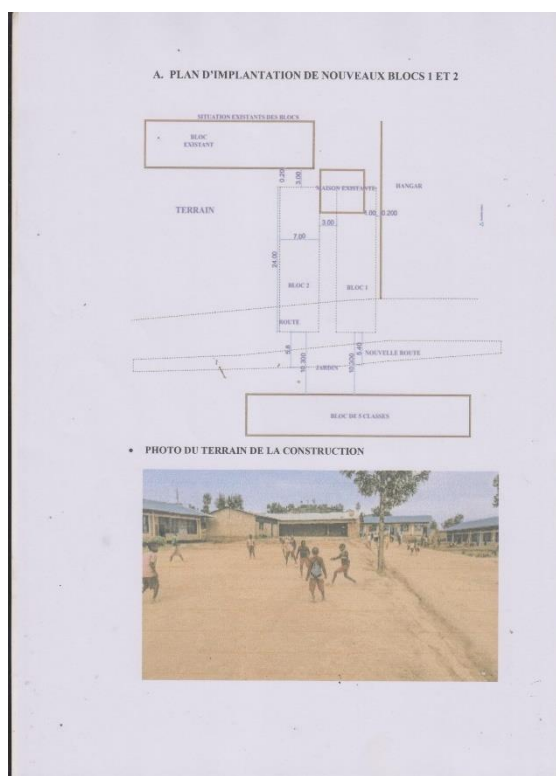
In zeven jaar tijd werden in die plaatsen door CPPA KISARO 40 klassen gebouwd voor het basisonderwijs en het lager secundair onderwijs. De laatste zes hiervan werden dit jaar in Muyanza gebouwd met subsidies van de provincie Limburg en (via Umubano) met subsidies van de provincie West-Vlaanderen.

Nu is in september begonnen met de bouw van klassen voor het kleuteronderwijs dat pas vanaf 2020 degelijk georganiseerd werd door de staat. Daarom is nu de bouw van kleuterklassen ook door ons in het globaal plan voor scholenbouw opgenomen.

Van september tot december 2024 werden drie kleuterklassen gebouwd in Murama met subsidies van de provincie Limburg. De foto's hiervan vinden jullie bij het verslag van Paul Ackermans.

Van januari tot april 2025 wordt daar een tweede blok van 3 kleuterklassen aan toegevoegd met subsidies (via Umubano) van de provincie West-Vlaanderen.

In de eerste maanden van 2025 moet het aanvraagdossier klaargemaakt worden

voor 3 kleuterklassen in Rubona om financiering aan te vragen bij de provincie Limburg en aansluitend voor 3 klassen bij de provincie West-Vlaanderen.

We blijven dus enthousiast verder doorgaan met bouwen aan de ontwikkeling in de wijde omgeving van Kisaro in Rwanda.

Ik wil van de gelegenheid ook gebruikmaken om jullie te bedanken voor jullie steun aan het project. In de wereldmissiemaand kregen we zoals de vorige jaren opnieuw een belangrijke bijdrage van de Missiekring in Koekelare. Oprecht van harte dank.

Gerard.

Terugblik op onze Rwandadag

Zondag 29 september was het weer zover! Een dertigtal vrijwilligers maakten van de refter van de school in Bokrijk een mooie feestzaal.

Tafels werden gedekt, versieringen werden aangebracht. Broodjes, spek en eieren. Een dessertbuffet werd georganiseerd.

Ruim tweehonderd aanwezigen genoten van een lekker maal, maar vooral ook van de ontmoeting, het samenzijn.

Gerard Moerman vertelde wat over de werking in Kisaro, ondersteund door een prachtige fotoreportage van Paul Ackermans. Het blijft belangrijk om goed te communiceren wat we met de middelen die we mogen ontvangen ook ter plaatse uitvoeren.

Vele mensen kwamen ons feliciteren met de organisatie van de brunch. Speciaal dit jaar waren er studenten van het SJB, de school van Bokrijk, die meehielpen. Dat werd gesmaakt door de aanwezigen.

De tombola was ook een succes. Dankzij ons comité verzamelden we een schat aan prijzen en ze vlogen de deur uit. Dank aan iedereen die hiervoor zorgde.

En de opbrengst ?

Met veel plezier kan ik je melden dat deze dag in totaal **€ 4 321,70** heeft opgebracht. Dank aan eenieder die sponsorde, die steunde, die langskwam en vooral dank voor je warme genegenheid voor Kisaro!

Geert.

Een wens voor 2025

*In het land van duizend heuvels, zo groen,
waar Kisaro rust in het zachte seizoen,
groeit de band, diep en sterk, jaar na jaar,
tussen België en Rwanda, zo wonderbaar.*

*Solidariteit als brug, gebouwd met zorg,
verbonden harten, van stad tot dorp.
Voor Kisaro's mensen, voor jullie allemaal,
wensen wij vreugde, een gelukkig verhaal.*

*Moge 2025 warmte en kracht brengen,
gezondheid, dromen die zullen ontvlammen.
Voor twee landen, verbonden in pracht,
een nieuw jaar vol liefde, die eeuwig wacht.*

Gelukkig nieuwjaar! 🌍 ✨

Staat van ontvangsten en uitgaven op 24/11/2024.

Ontvangsten:

- Beginsaldo rekening courant KBC	€ 136.916,50
- Giften	€ 25.735,00
- Acties	€ 6.696,71
- Rwandadag	€ 6.124,96
Subsidie	€ 16.788,00 (*)
- Opbrengst boek fotoboek	€ 68,00
- Rente	€ 2.310,00

TOTAAL:	€ 194.639,17 (1)

Uitgaven:

- aankoop/verzending	€ 62.201,09 (**)
- Drukwerk	€ 2.166,69 (***)
- Allerlei	€ 4.330,28 (****)
- Overgeschreven naar rek. Kisaro	€ 5.000,00 (*****)
- Rwandadag	€ 2.890,76
- Kosten bank	€ <u>9,68</u>
TOTAAL:	€ 76.598,50 (2)

(*) Provincie Limburg : storting van € 11.000,00 dd. 23-9-2024 voor de bouw van blok 1 (drie klassen voor de kleuterschool in Murama;

stad Genk :storting van € 1.324,00 dd. 2-10-2024 zijnde projectsubsidie Noord-Zuid en storting van € 964,00 zijnde werkingssubsidie Noord-Zuid.

(**)Diverse uitgaven aan de firma Lowette voor een bedrag van €3.201,55 betreffende wisselstukken voor de oude tractor John Deere en aan de firma Herfurth Logistics voor een bedrag van €7.479,40 voor verzending van een container waarin diverse gereedschappen zijn opgestapeld.

(***) De Drukkers voor €470,64 voor het drukken van het herfstnummer en het verzenden ervan B-Post voor € 394,90.

(****)Diverse uitgaven o.a. verzekering, kosten koffers, relatiegeschenk, webhosting en domeinnaam.

(*****) Op 19-10-2024, € 5.000,00 overgeschreven aan de ong Cppa Kisaro in Rwanda voor kansarmoedebestrijding.

Saldo: (1)-(2) = € 194.639,17 - € 76.598,50 = 118.040,67 (saldo rekening courant op 24-11-2024).

Beschikbare middelen per 24.11.2024 :

- Eindsaldo lopende rekening per 24.11.2024 =	€ 118.040,67
- Eindsaldo spaarrekening per 24.11.2024 =	€ 84,93
- Termijnrekening per 29.08.2023 =	€ <u>102.000,00</u>
	€ 220.125,60

Hoe wil jij je tijdschrift ontvangen? (redactie)

Als je dit artikeltje op papier leest, betekent het dat jij een van de zeventienhonderdvijftig abonnees bent die ons tijdschrift via de post ontvangen. Aan de andere kant stijgt het aantal digitale abonnees ieder trimester.

Als je ons tijdschrift viermaal per jaar in gedrukte vorm wil blijven krijgen, moet je helemaal niets doen. Maar als je het (enkel) digitaal wil lezen (zodat je ook de foto's in kleur kan bekijken) stuur je een mailtje naar Guy Willems : kisaro.tijdschrift@gmail.com

Onze mailadressen (redactie)

Coördinator Genk-Kisaro: ackermans.genk@gmail.com en gerardmoerman42@gmail.com.

Coördinator Genk en secretaris : swartenbroekxg@gmail.com

Penningmeester: marinette.willems@hotmail.com

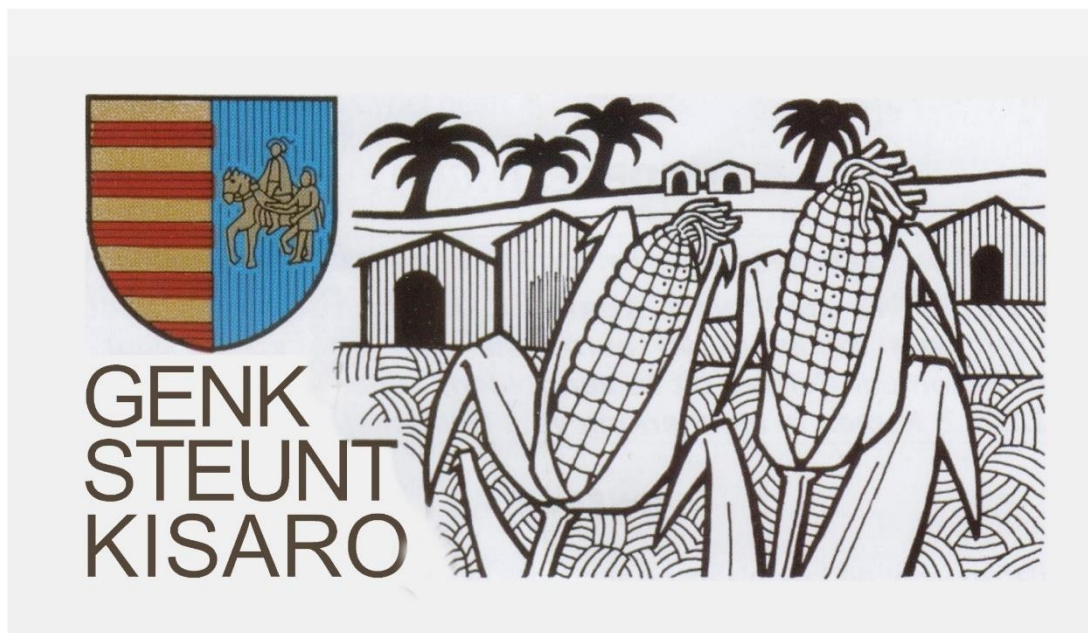
Adjunct-secretaris en digitaal tijdschrift: kisaro.tijdschrift@gmail.com

Archivaris: ackermans.genk@gmail.com

Onze website: www.kisaro.be (redactie)

Hier kan je de laatste nieuwsjes volgen...

Handtekening(en) Signature(s) Unterschriften		OVERSCHRIJVINGSOPDRACHT ORDRE DE VIREMENT ÜBERWEISUNGSAUFTRAG 02	
Gewenste uitvoeringsdatum in de toekomst / Date d'exécution souhaitée dans le futur / Gewünschtes Ausführungsdatum in der Zukunft		Bedrag / Montant / Betrag EUR CENT	
Rekening opdrachtgever (IBAN) Compte donneur d'ordre (IBAN) Konto des Auftraggebers (IBAN)			
Naam en adres opdrachtgever Nom et adresse donneur d'ordre Name und Adresse des Auftraggebers			
Rekening begunstigde (IBAN) Compte bénéficiaire (IBAN) Konto des Begünstigten (IBAN)		B E 7 7 7 3 7 0 2 0 0 5 9 5 4 2	
BIC begunstigde BIC bénéficiaire BIC Begünstigten		K R E D B E B B	
Naam en adres begunstigde Nom et adresse bénéficiaire Name und Adresse des Begünstigten		PROJECT KISARO EMIEL VAN DORENLAAN 27 3600 GENK	
Mededeling Communication Mittellung		GIFT VOOR PROJECT KISARO	

Als je het tijdschrift per mail wenst te ontvangen (foto's in kleur) of als je postadres gewijzigd of niet correct is, laat het dan zo snel mogelijk weten aan kisaro.tijdschrift@gmail.com

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
PROJECT - KISARO - RWANDA
JAARGANG 48 **nr.4, december 2024**
Drukwerk tegen verlaagd tarief
Erkenningsnummer: P 006357
verantw. uitgever: Geert Swartenbroeck
Emiel Van Dorenlaan 27, 3600 Genk
Uitgiftekantoor: Genk

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE